

Rahva laul nr. 9. U. 1970. a.

Kriitiku veerud

Elurõõmust pakatav etendus

Möödunud aasta lõpul valmis «Estonia» järjekordne ooperilavastus, mille esietendus toimus Poliitharidusmajas. Lähimõeldud oli teose valik — G. Donizetti koomilises ooperis «Don Pasquale» on vaid viis tegelast ning seda on võimalik etendada suhteliselt väheste dekoratsioonivahe- tustega.

Selleks et etendust oleks võimalik mängida mitmel pool, on teater ooperi muusikat mõneti mugandanud. Ara on jäetud kooristseen III vaatusest, millest on veidi kahju, ning jääb loota, et edaspidi stantsiooni etendusel see kupüür avatakse. Samuti tahaks seal kuulda ka ooperi avamängu tervikuna (praegu kõlab sellest vaid osa). Et seda etendust tuleb ringreisidel esitada ka suhteliselt väikestes saalides, kus puudub orkestriruum, on dirigent K. Raudsepp partituuri seadnud väikesele 15-liikmelisele kammeransambli (keelpillid ja puhkpillikvintett). Seade on tehtud maitsekalt. Selles on püütud säilitada originaali koloriiti ja nüansse. Igatahes tuleb konstateerida, et ooperi instrumentaal-

ne osa ei mõju kõlaltselt vaesena ega monotoonselt.

Esietendust juhatas K. Raudsepp temale iseloomuliku temperamendi ja kaasaelamisega. Ideaalsete etenduse muusikalist külge veel pidada ei saa — mitte igale vokalstile polnud tema partii veel päris omaseks saanud, tükkati eeldaks veel suuremat täpsust ja ühismusiitsemist ka saateansambli. Donizettil on orkestrifaktuur selge ja lihtne, praeguses seades kõlab see eriti läbi- paistvalt. Nii et igasugune «hõõrumine» torkab kõrva ka väheste muusikakuulamiskogemustega inimesele. Ilmselt vajab ooper veel sisse-mängimist-laulmist, et tekiks täielik kooskõla saateansambli ja lauljate vahel, n.-ö. ühine hingamine.

Stiilse ja teose vaimule vasta- va lavakujunduse on etendusele loonud U. Kärbis — selles on rubenslikku lopsakust ja toredat värvirõõmu. Leidlik ja otstarbekas on antud etenduse dekoratsioonide konstruksioon — tundub, et kujundust on kerge transportida ja võimalik üles seada väga erineva suurusega ruumides. Teatri

● «DON PASQUALE»

UUSLAVASTUS

RAT «ESTONIAS» ●

praeguses olukorras on see iga- tahes otstarbekas. Kahju ainult, et väljasõiduetenduse tingimustes jääb valgustus üheplaani- liseks, kuigi erinevate toonidega on püütud luua vajalikku õhkkonda ja mee- loju. Kaunid, lausa foret- sevad, võib-olla liigagi üle- pakkuvalt uhked on kostüümid. Seda- puhku ei saa tunnustavalt märki- mata jätta ka S. Gromova loovalt leidlikku tööd parukate ja grim- miga. Olgu näitaks toodud nimi- tegelase grimm, mis juba iseene- sest kõneleb väga palju selle ku- ju olemusest.

U. Väljaotsa lavastuslikku lahendust tuleb pidada üheks pa- rimaks tema viimase aja töödest. Üldse tundub, et U. Väljaotsale sobivad eriti hästi head koomi- lised ooperid (meenutagem vaid omaaegset «Cosi fan tutte» la- vastust «Vanemuises»). Lavastuse puhul tuleb eeskätt esile tõsta seda, et kogu etendus on väga mu-

sikaalne. Kõik lähtub muusikast — misantseenid, liikumised, reagee- ringud. Peale selle tuleks märki- da vaimukaid lavastuslikke leide ning etenduse loogilisust (näiteks «kõrvaleütlmised» on leidnud tegevusliku põhjenduse, muudki selles ooperis esinevad tinglik- kused on hästi põhjendatud).

Lavastaja on ilmselt leidnud hea kontakti solistidega, kellest igaüks püüab anda oma parima. Otse töövõiduks võime lugeda T. Tralla esinemist Ernesto osas: mitmeski mõttes ei vasta see te- ma vokaalsetele eeldustele, kuid sellegipoolest «päästis» ta esi- etenduse (ettenähtud osaline hai- gestus). Peale selle tuleb esile tõsta laulja muusikaalsust (eriti ansambli- tes) ning mängulist püüdlikkust.

M. Voitese Norina on hääleli- selt särav. Märkida tuleb ka seda, et just nimetatud osas on ta mää- ravates stseenides küllaltki män- guline ja temperamentne. Igata- hes tema Norina kõidab kuulajat- vaatajat.

Ilmse mõnuga kehastab-laulab doktor Malatestat V. Kuslap. Lai- matu diktsioon, täpsed vokaal-

sed intonatsioonid ning mängu- line ilmekus ühenduses sellele rollile vajaliku diskreetusega — kõik see lubab väita, et Malatesta on V. Kuslapi üks parimaid osi.

Etenduse nimi- ja kandva kan- gelasena esineb T. Maiste. Suu- rel määral sõltub lavastuse kogu- mulje just temast. Ning tema nüansirikas vokaalne külg ühen- duses mängulise lopsakuse ja var- jundirohkusega aitab palju kaasa ooperi mõjulepääsuks. Ilmselt on see üks tipprolli laulja senises lavaloomingus. Paljude muude õnnestunud stseenide kõrval ei saa esile tõstmata jätta kuulsat ja hästituntud duetti Malatesta- Kuslapiga — kui palju huumorit, nüansirikkaid intonatsioone ja leidlikkust!

«Estonia» näitas ennast potent- siaalselt rikka ja loomingulise kollektiivina, pakkudes publikule säravalt värsket ja elurõõmust pa- katava ooperietenduse. Jääb ain- nult loota, et sellest saaksid osa võimalikult paljud vaatajad-kuu- lajad kogu vabariigist. Sest peale rõõmsa lustimise üsnagi traditsi- oonilise süze pinnal on selles etenduses mõndagi, mis puudutab ka sügavamaid hingekeeli.

V. KIVILO